

Proposta d'acord pel qual es concedeix la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2023

La institució de la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la més alta distinció que concedeix el Govern, té per objecte honorar els mèrits assolits, de manera individual o col·lectiva, per les persones físiques o jurídiques que s'han distingit per la seva trajectòria personal o professional en defensa, promoció o foment de les institucions i dels interessos generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i la labor de les quals ha tingut una projecció especial fora de l'àmbit de les Illes Balears.

L'article 3.1 del Decret 2/2014, de 10 de gener, pel qual es regula la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, disposa que s'ha d'atorgar mitjançant un acord del Consell de Govern, a proposta de la presidenta de les Illes Balears. L'article 8 preveu que, quan es donin les circumstàncies excepcionals que així ho justifiquin, la presidenta podrà proposar directament la persona que s'hagi de guardonar, sense necessitat de convocatòria ni de constitució de jurat.

Per tot això, propòs al Consell de Govern que adopti el següent

Acord

Primer. Concedir, per motius excepcionals, la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears 2023 a les persones següents:

Antònia Vicens i Picornell

Va néixer a Santanyí el 27 de març de 1941. La seva obra inclou tots els gèneres: novel·les, contes i reculls poètics. Deixa, de moment, un llegat a la literatura de disset títols de narrativa i cinc de poesia.

Ha obert un camí per als escriptors mallorquins, tant per als qui van venir immediatament després com per als qui van arribar més tard.

Dos anys després de la seva primera publicació, es va donar a conèixer amb el premi més important de la literatura catalana, el Premi Sant Jordi de novel·la amb *39º a l'ombra*.

Aquest va ser el primer d'una llarga llista de reconeixements, entre els quals destaquen la Creu de Sant Jordi, el Premi Ramon Llull, el Premi Nacional de Cultura de la Generalitat de Catalunya i el Premi Nacional de Poesia del Ministeri de Cultura i Esport. Recentment, li han concedit el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes de l'any 2022.

Antònia Vicens i Picornell és una fervent defensora de la llibertat d'expressió i de la creació. Ha lluitat per fer-nos arribar la veu dels escriptors silenciats. Els temes que la preocupen són la condició de la dona, la soledat i la terra pròpia, és a dir, els canvis que ha patit l'illa de Mallorca durant els darrers anys.

Diu que va començar a escriure poesia de manera espontània el 3 d'agost de 2006, quan feia tres anys que son pare era mort, mentre prenia el sol en una petita terrassa de casa seva.

I afegeix: «He viscut d'una manera apassionada i servil, es podria dir. El jou de les paraules i ara les paraules em passen factura. A vegades em sembla que les sent riure. Són molt poderoses. Són Déu.»

Medalla d'Or en reconeixement de l'excel·lent trajectòria d'una escriptora prolífica.

Agustí Villaronga Riutort, a títol pòstum (1953-2023)

Fou un director de cine, guionista i actor nascut a Palma.

Va ser un dels més brillants cineastes de l'Estat espanyol. El rei Felip VI li va atorgar la Medalla d'Or al Mèrit en les Belles Arts 2022, dedicada a tots els creadors que cerquen una veu personal.

El 1987 va rodar un llargmetratge, *Tras el cristal*, que va ser seleccionat al Festival de Berlín.

El 1989 va dirigir la pel·lícula *El niño de la luna*, que va ser guardonada amb tres premis Goya, d'un total de deu nominacions.

El 2000 dirigí la pel·lícula *El mar*, basada en la novel·la de Blai Bonet i ambientada durant la Guerra Civil espanyola a l'illa de Mallorca. Va ser presentada al Festival de Berlín i nominada a l'Os d'Or. El seu reconeixement es fa internacional i guanya el Premi Manfred Salzgeber a la innovació. El 2001 va rebre el Premi Nacional de Cinema de Catalunya.

Dirigeix, juntament amb Isaac P. Racine i Lydia Zimmermann, *Aro Tolbukhin: dins la ment de l'assassí* (2002). Fou guardonat amb el Premi Ariel (de Buenos Aires) com a millor guió original i nominat a la millor pel·lícula i direcció.

El 2010 estrena *Pa negre*. Aquesta pel·lícula es presenta al Festival de Cinema de Sant Sebastià i guanya nou premis Goya (entre els quals, el de millor direcció) d'un total de catorze nominacions. El 2011 va rebre el Premi Nacional de Cinematografia i la seva pel·lícula *Pa negre* va ser seleccionada per competir per l'Oscar a la millor pel·lícula de parla no anglesa.

Entre els diferents guardons per la seva trajectòria, ha rebut reconeixement per part dels Premis Gaudí, Biznaga de Plata i Festival de Cannes, així com un homenatge de l'Spanish Cinema Now a Nova York.

Entre les darreres pel·lícules, va rodar *El ventre del mar* a Mallorca l'any 2021.

Deixa com a obra pòstuma la pel·lícula *Loli Tormenta*.

Medalla d'Or en reconeixement de la seva excel·lent trajectòria professional com a cineasta i la seva projecció especial fora de l'àmbit de les Illes Balears.

Gabriel Janer Manila (Algaida, 1940)

La seva trajectòria el fa mereixedor del reconeixement dels premis Ramon Llull del Govern les Illes Balears. Ha destacat per la seva dedicació docent i la seva obra pedagògica, tant en les etapes de primària i secundària com la seva docència universitària a la UIB. Destaca pel seu coneixement i la difusió que ha fet de la nostra cultura popular, i també per la seva obra literària, principalment les seves novel·les i la literatura infantil.

L'any 1967, guanya el premi Ciutat de Palma de novel·la amb *L'Abisme*. El 1970 rep el Premi Víctor Català amb l'obra *El cementiri de les roses* i el Premi Josep Pla amb el relat *Els alicorns*. L'any 1975 comença a impartir classes a la Universitat de Barcelona i obté el Premi Josep Maria Folch i Torres de literatura infantil amb *El rei Gaspar*, llibre que l'any següent serà declarat d'interès infantil pel Govern d'Espanya. Tornarà a guanyar el Premi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil del Ministeri de Cultura el 1994 amb *Han cremat el mar*.

Va rebre el IV Premi Carlemany de novel·la l'any 1997 per l'obra *Els jardins incendiats*. La Generalitat de Catalunya li va concedir la Creu de Sant Jordi el 1998 pel conjunt de tota la seva obra. Durant els anys següents, va continuar rebent diferents reconeixements per diferents obres. L'any 2004 fou nomenat president de l'Institut d'Estudis Baleàrics, càrrec que va ocupar fins a l'any 2007, any en què va rebre el Premi de les Lletres Catalanes Ramon Llull per la novel·la *Tigres*.

Gabriel Janer Manila és membre de diferents organismes i també publica de manera periòdica articles d'opinió en diferents mitjans de comunicació.

G
O
I
B
/

Medalla d'Or en reconeixement de la seva trajectòria professional en l'àmbit educatiu i la seva aportació a la cultura i la literatura.

Segon. Disposar la publicació d'aquest Acord en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 20 de febrer de 2023

La presidenta

Francesca Lluch Armengol i Socias